

DECIZIA nr. 418 din 3 iulie 2019

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1-6 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației

EMITENT • CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 636 din 31 iulie 2019

Data intrării în vigoare 31-07-2019

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simina Elena Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1-6 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, obiecție formulată de Președintele României, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.
2. Cu Adresa nr. CP1/481 din 1 aprilie 2019, Președintele României a trimis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.463 din 1 aprilie 2019 și constituie obiectul Dosarului nr. 763A/2019.
3. În motivarea sesizării de neconstituționalitate autorul obiecției consideră că Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, întrucât forma legii transmise la promulgare fiind una ulterioară procedurii de reexaminare, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018, Parlamentul a adoptat o serie de reglementări care sunt contrare și excedează limitelor deciziei menționate.
4. Parlamentul a eliminat unele texte, a adăugat unele noi și a operat modificări, fără ca acestea să fi făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și, în mod evident, contrar soluției dispuse de către instanța constituțională. Examinând legea adoptată de Parlament în forma retrimisă la promulgare, reiese că anumite texte din legea criticată au fost eliminate, deși acestea au fost declarate constituționale, altele au fost modificate, deși acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate, iar altele au fost introduse fără ca acestea să aibă vreo legătură cu forma inițială a legii sau să se fi regăsit în conținutul său, așa cum aceasta a fost supusă controlului de constituționalitate. Astfel, intervenția legislativă de la art. I pct. 2 din legea dedusă controlului de constituționalitate vizează modificarea art. 99 alin. (10) din Legea nr. 1/2011. Potrivit variantei inițiale a legii, anterioară Deciziei nr. 528 din 17 iulie 2018, această modificare legislativă era prevăzută la art. I pct. 3 și opera prin introducerea la art. 99, după alin. (9), a unui nou alineat, alin. (10). Mai mult decât atât, varianta inițială prevăzută pentru art. 99 alin. (10) din Legea nr. 1/2011 prevedea că centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale se organizează cu personalitate juridică, iar, potrivit formei legii retransmise la promulgare, art. 99 alin. (10) stabilește că aceste centre de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice. De asemenea, analizând comparativ cele două forme ale art. 99 alin. (10), înainte și după decizia Curții Constituționale, se observă că Parlamentul a eliminat sintagma „structura” din textul acestui articol. Or, în această situație, Parlamentul nu avea deschisă calea reexaminării acestor dispoziții, întrucât acestea nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și, prin urmare, nici al controlului Curții Constituționale. În sprijinul acestor afirmații este jurisprudența instanței constituționale care, prin Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004, statuează în legătură cu dispozițiile art. 147 alin. (2) din Constituție că „se referă la reexaminarea unei legi sau a unor dispoziții legale a căror neconstituționalitate a fost constatată printr-o decizie a Curții Constituționale, pronunțată cu ocazia controlului de constituționalitate a priori” și că „acest text limitează reluarea procesului legislativ de reexaminare numai cu privire la dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională.” Totodată, potrivit Deciziei nr. 75 din 30 ianuarie 2019, paragraful 48, Curtea Constituțională a stabilit următoarele: „Ca efect al prezentei decizii, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile legii în

limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbaterile parlamentare să fie reluate în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate în prezenta cauză.“

5. De asemenea, Președintele României învederează că din legea criticată lipsesc dispozițiile cuprinse la art. I pct. 1 referitoare la modificarea [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), astfel cum acestea erau prevăzute în legea adoptată în prima fază, anterior realizării controlului de constituționalitate. Cu toate că aceste prevederi au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate, Curtea a stabilit că sunt constituționale în raport cu criticile formulate, astfel că eliminarea lor s-a făcut cu depășirea limitelor deciziei Curții Constituționale.

6. Prin urmare, ca efect al depășirii de către Parlament a limitelor reexaminării, legea a fost adoptată cu ignorarea celor statuate prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#) și prin jurisprudența constantă a Curții Constituționale, cu încălcarea dispozițiilor [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#). Mai mult, legea înlătură efectul deciziei instanței constituționale, care este unul obligatoriu, inclusiv pentru legiuitor, considerentele și dispozițiile deciziilor Curții Constituționale impunându-se cu aceeași forță juridică tuturor subiecților de drept. Ținând cont de aceste argumente, Președintele României consideră că legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#).

7. Totodată, analizând structura și conținutul legii supuse controlului de constituționalitate, autorul obiecției constată că Parlamentul a adăugat la art. I trei noi puncte, pct. 4, 5 și 6, prin care se prevăd dispoziții cu privire la condițiile în care cadrele didactice titulare pot participa la ocuparea posturilor didactice/catedrelor vacante/rezervate prin transfer, privind realizarea detașării la cererea personalului didactic titular, precum și dispoziții referitoare la normarea orelor în statul de personal pentru profesorii din învățământul primar de la clasele cu predare în limbile minorităților naționale. Aceste noi dispoziții sunt identice ca formă și conținut cu obiectul de reglementare al Legii pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale](#), act normativ care a făcut obiectul controlului de constituționalitate împreună cu Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, fiind declarat parțial neconstituțional. În cadrul procedurii de reexaminare, însă, Parlamentul a respins actul normativ, procedura legislativă cu privire la acesta încheindu-se.

8. Or, o lege care este pusă în acord cu decizia instanței constituționale nu poate prelua conținutul unei legi a cărei procedură legislativă a încetat anterior, chiar dacă cele două acte normative au făcut obiectul aceluiași control de constituționalitate, ca urmare a unei obiecții de neconstituționalitate ce a vizat ambele legi. În acest caz, Parlamentul a depășit limitele stabilite prin decizia Curții Constituționale, întrucât legea adoptată conține la art. I, 6 puncte, față de forma anterioară care avea doar 3 puncte.

9. În concluzie, Președintele României apreciază că legea supusă controlului de constituționalitate, prin prezenta solicitare, s-a adoptat cu nesocotirea celor statuate prin [Decizia Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018](#). De aceea, consideră că este esențial ca instanța constituțională să procedeze la soluționarea definitivă a acestei situații și să constate neconstituționalitatea acestei legi în ansamblu, fără posibilitatea Parlamentului de a o mai reexamina.

10. În conformitate cu dispozițiile [art. 16 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

11. Președintele Camerei Deputaților a transmis cu Adresa nr. 2/3.940 din 9 mai 2019, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 3.666 din 9 mai 2019, punctul său de vedere cu privire la sesizarea de neconstituționalitate, prin care arată că aceasta este neîntemeiată.

12. Având în vedere susținerea autorului sesizării potrivit căreia, în cadrul procedurii de reexaminare a legii ca urmare a [Deciziei Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 3 august 2018, nu au fost respectate limitele reexaminării, președintele Camerei Deputaților face precizarea că sesizarea anterioară a Președintelui României a vizat trei legi diferite cu privire la care Curtea Constituțională a judecat obiecția de neconstituționalitate în mod unitar și a pronunțat o singură decizie. Motivarea Curții pentru constatarea legalității sesizării a fost aceea că între cele trei legi există o conexiune logică sub aspectul actului normativ de bază supus modificării și completării. De aceea, ca urmare a constatării neconstituționalității anumitor texte criticate prin sesizarea anterioară, procedura reexaminării a avut ca obiect, în mod atipic, aceleași trei legi asupra cărora Curtea s-a pronunțat prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#).

13. Cu privire la prerogativa Parlamentului de a reexamina legea pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale, ca urmare a declarării neconstituționalității anumitor texte legale, prin [Decizia nr. 334 din 10 mai 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, Curtea Constituțională a statuat că „Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă“. Prin urmare, având în vedere conexiunea logică dintre legile reexaminare și modul unitar în care au fost judecate de Curtea Constituțională, Parlamentul a preluat textele constituționale din una dintre legile în discuție și le-a introdus ca puncte noi în legea supusă controlului de constituționalitate, eliminând dispozițiile

declarate neconstituționale. Cu privire la legea din care au fost preluate aceste dispoziții, Parlamentul a încetat procedura legislativă.

14. Cu privire la critica referitoare la eliminarea sintagmei „structura din [art. 99 alin. \(10\) din Legea educației naționale nr. 1/2011](#), care nu a făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate anterioare, se face precizarea că această modificare s-a impus din motive de tehnică legislativă și s-a realizat „fără a aduce alte modificări de substanță legii în cauză”.

15. Cu privire la eliminarea dispozițiilor cuprinse la art. I pct. 1, referitoare la modificarea [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), astfel cum era reglementat în legea adoptată în prima fază, anterior controlului de constituționalitate, care au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate și cu privire la care Curtea a stabilit că sunt constituționale în raport cu criticile formulate, nici această critică nu poate fi reținută, întrucât cu prilejul derulării procedurii de reexaminare, ca urmare a deciziei mai sus menționate, forul decizional a avut în vedere oportunitatea și corelarea dispozițiilor [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#) cu legislația în vigoare, respectiv cu forma [art. 19 alin. \(3\)](#), astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), care a intrat în vigoare la data de 18 iunie 2018, ulterior adoptării textului inițial al legii supuse controlului de constituționalitate, precum și cu dispozițiile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), în ansamblu, care a creat un cadru specific, articulat și complet privind procesul de organizare a rețelei școlare. Menținerea modificării [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#) ar fi fost inutilă, întrucât normele juridice în vigoare reglementează deja această situație.

16. În concluzie, Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației nu încalcă dispozițiile [art. 147 alin. \(2\) și \(4\) din Constituție](#), întrucât respectă limitele [Deciziei nr. 528 din 17 iulie 2018](#), așa cum reglementează dispozițiile constituționale și jurisprudența constantă a Curții Constituționale, limitându-se la dispozițiile declarate neconstituționale, operând și modificări pentru corelarea de tehnică legislativă, fără a aduce atingere substanței legii. De asemenea, ca efect al reluării procedurii legislative, Parlamentul a reexaminat dispozițiile celor trei legi supuse controlului de constituționalitate, corelând dispozițiile acestora, pentru asigurarea caracterului unitar al legislației de bază, asupra căreia se aduc modificări și luând în considerare și legislația în vigoare.

17. Președintele Senatului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, precum și prevederile [Constituției](#), reține următoarele:

18. Actul de sesizare are ca obiect al criticilor de neconstituționalitate dispozițiile art. I pct. 1-6 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației.

19. Autorul sesizării susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale ale [art. 147 alin. \(2\) și \(4\)](#).

20. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea va proceda la verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de [art. 146 lit. a\) teza întâi din Constituție](#) și de [art. 15 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, [Decizia nr. 334 din 10 mai 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27, sau [Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

21. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul [art. 146 lit. a\) teza întâi din Constituție](#) și al [art. 15 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate a priori, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

22. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional, potrivit [art. 15 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul [art. 146 lit. a\) teza întâi din Legea fundamentală](#), Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit [art. 77 alin. \(1\) teza a doua din Constituție](#), se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit [art. 77 alin. \(3\) din Constituție](#), în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare. Cu privire la acest aspect se constată că Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației a

fost adoptată, în procedură ordinară, de Senatul României, Cameră decizională, în data de 11 martie 2019, a fost depusă, în data de 18 martie 2019, la secretarul general pentru exercitarea dreptului de sesizare cu privire la neconstituționalitatea legii și apoi trimisă spre promulgare, în data de 23 martie 2019. Prezenta sesizare a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 1 aprilie 2019. Într-o atare situație, luând act de faptul că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 10 zile, prevăzut de [art. 77 alin. \(3\) din Constituție](#), Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

23. În vederea analizării admisibilității prezentei sesizări cu privire la cel de-al treilea aspect de admisibilitate - obiectul controlului de constituționalitate, respectiv stabilirea sferei de competență a Curții cu privire la legea dedusă controlului, este necesară analiza criticilor formulate de autorul sesizării.

24. În prealabil, Curtea apreciază că este necesară expunerea procesului legislativ cu privire la trei acte normative adoptate de Parlament în domeniul educației naționale: (i) propunerea legislativă pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), inițiată de 41 de deputați și senatori, a fost adoptată de prima Cameră sesizată, Camera Deputaților, la data de 20 martie 2018, și transmisă Senatului, Cameră decizională, care a adoptat legea la data de 7 mai 2018; (ii) propunerea legislativă pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#), inițiată de 26 de deputați și senatori, a fost adoptată de Camera Deputaților la data de 28 martie 2018 și transmisă Senatului, care a adoptat legea la data de 7 mai 2018; (iii) în fine, propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, inițiată de 4 deputați, a fost adoptată de prima Cameră sesizată, Camera Deputaților, la data de 18 aprilie 2018, și transmisă Senatului, care, în calitate de Cameră decizională, a adoptat legea la data de 7 mai 2018.

25. În termenul constituțional, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu o singură obiecție de neconstituționalitate vizând trei legi. Având în vedere existența unei conexiuni logice între legile supuse controlului de constituționalitate sub aspectul actului normativ de bază supus modificării și completării, și anume [Legea educației naționale nr. 1/2011](#) și, în corelare cu aceasta, [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, precum și o identitate între textele constituționale invocate, respectiv între motivările criticilor de neconstituționalitate, Curtea a constatat că a fost legal sesizată și, soluționând obiecția de neconstituționalitate, a pronunțat o singură decizie, [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#).

26. Prin soluția pronunțată de Curte au fost admise criticile și s-a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor articolului unic pct. 2 [cu referire la [art. 253 alin. \(1\)](#)] și pct. 3 [cu referire la [art. 254¹ alin. \(2¹\)](#)] din Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), art. II [cu referire la art. 32¹ din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) în partea privitoare la divizare] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației și articolului unic [cu referire la [art. 16 alin. \(1\)](#)] din Legea pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#). Prin aceeași decizie au fost respinse, ca neîntemeiate, celelalte critici formulate.

27. Ca urmare a deciziei Curții Constituționale, în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), la data de 3 septembrie 2018: (i) Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#) este înregistrată la Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în vederea reexaminării dispozițiilor declarate neconstituționale și punerii lor de acord cu decizia instanței constituționale. În data de 31 octombrie 2018, plenul Camerei Deputaților a dezbătut și a adoptat legea, pe care a înaintat-o Senatului, în calitate de Cameră decizională. La data de 19 noiembrie 2018, plenul Senatului a dezbătut și a respins legea; (ii) Legea pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#) este înregistrată la Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în vederea reexaminării dispozițiilor declarate neconstituționale și punerii lor de acord cu decizia instanței constituționale. În data de 12 decembrie 2018, plenul Camerei Deputaților a dezbătut și a adoptat legea, pe care a înaintat-o Senatului, în calitate de Cameră decizională. La data de 11 martie 2019, plenul Senatului a dezbătut și a adoptat legea. La data de 23 martie 2019, legea a fost trimisă Președintelui României, care a promulgat-o prin Decretul nr. 196 din 1 aprilie 2019; (iii) Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației este înregistrată la Camera Deputaților, în calitate de primă Cameră sesizată, în vederea reexaminării dispozițiilor declarate neconstituționale și punerii lor de acord cu decizia instanței constituționale. În data de 12 decembrie 2018, plenul Camerei Deputaților a dezbătut și a adoptat legea, pe care a înaintat-o Senatului, în calitate de Cameră decizională. La data de 11 martie 2019, plenul Senatului a dezbătut și a adoptat legea care face obiectul prezentului control de constituționalitate.

28. În cauza de față, Curtea constată că reexaminarea legii a fost declanșată în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), Parlamentul având obligația constituțională de a pune în acord legea cu [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), astfel că obiecția de neconstituționalitate nu poate viza decât critici de neconstituționalitate extrinsecă privind procedura de adoptare a legii reexaminată, precum și critici de neconstituționalitate intrinsecă referitoare la dispozițiile legale reexaminată. Analizând temeiurile constituționale invocate în susținerea sesizării de neconstituționalitate, precum și motivarea obiecției formulate, Curtea observă că obiectul criticii în prezenta cauză îl constituie exclusiv procedura de adoptare a legii.

- 29.** Așadar, nefiind incident un fine de neprimire a sesizării astfel formulate, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor [art. 146 lit. a\) din Constituție](#) și ale [art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992](#), să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.
- 30.** Analiza criticilor de neconstituționalitate extrinsecă referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației prin raportare la dispozițiile [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#) coroborate cu cele ale [art. 147 alin. \(1\) și \(4\) din Constituție](#) vizează trei aspecte: (i) eliminarea din cuprinsul legii adoptate după reexaminare a dispozițiilor art. I pct. 1 referitoare la modificarea [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), cuprinse în legea inițială; (ii) intervenția legislativă de la art. I pct. 2 din legea dedusă controlului de constituționalitate referitoare la modificarea [art. 99 alin. \(10\) din Legea nr. 1/2011](#), respectiv (iii) preluarea unor dispoziții care au făcut obiectul de reglementare al unui alt act normativ, declarat parțial neconstituțional prin aceeași decizie a Curții Constituționale prin care a fost efectuat controlul de constituționalitate a priori asupra legii supuse prezentului control, act normativ cu privire la care Parlamentul a încetat procedura legislativă.
- 31.** Cu privire la dispozițiile [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), prin [Decizia nr. 515 din 24 noiembrie 2004](#), Curtea a reținut că acestea „se referă la reexaminarea unei legi sau a unor dispoziții legale a căror neconstituționalitate a fost constatată printr-o decizie a Curții Constituționale, pronunțată cu ocazia controlului de constituționalitate a priori [...]” și că „limitează reluarea procesului legislativ de reexaminare numai cu privire la dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale de către Curtea Constituțională”. În continuare, Curtea face trimitere la jurisprudența sa constantă (a se vedea [Decizia nr. 1.177 din 12 decembrie 2007](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 871 din 20 decembrie 2007, [deciziile nr. 872 și nr. 874 din 25 iunie 2010](#), publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, [Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010, [Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragraful 187, sau [Decizia nr. 45 din 30 ianuarie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 5 martie 2018, paragraful 240) referitoare la procedura parlamentară a reexaminării legii, în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), din perspectiva limitelor de legiferare impuse Parlamentului prin decizia prin care obiecția de neconstituționalitate a fost parțial admisă. În cadrul acestei proceduri, Parlamentul nu are competența constituțională de a modifica prevederile legale care nu au fost contestate din perspectiva constituționalității și nici pe cele contestate, dar a căror constituționalitate a fost constatată prin actul jurisdicțional al Curții. Parlamentul are competența de a legifera doar în sensul punerii de acord a prevederilor constatate ca fiind neconstituționale cu decizia Curții Constituționale.
- 32.** Pe de altă parte, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, Curtea a statuat că legiuitorul poate modifica și alte prevederi legale, dar numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile neconstituționale, și, în măsura în care se impune, va corela celelalte dispoziții ale legii, ca operațiune de tehnică legislativă.
- 33.** Cu privire la primul aspect criticat, Curtea reține că dispozițiile art. I pct. 1 [cu referire la [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#)] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației au făcut obiectul controlului de constituționalitate, prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), paragrafele 44 și 45, Curtea constatând netemeinicia criticilor formulate. Astfel, Curtea a reținut că, drept urmare a modificării operate prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#) privind drepturile elevilor școlarizați în unități de învățământ înființate în procesul de organizare a rețelei școlare și pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), precum și pentru modificarea și completarea [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 18 iunie 2018, în prezent, [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#) stabilește că, „în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților, tutorilor legali sau a cultelor recunoscute de stat, în condițiile legii, cu respectarea prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 87/2006](#), cu modificările și completările ulterioare, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, cu predare în limba română sau în limbile minorităților naționale”. Noua soluție legislativă preconizată prevedea că: „(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali, cu avizul ministrului educației naționale și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar autorizate sau acreditate cu personalitate juridică”.
- 34.** Având în vedere dispozițiile [art. 45 alin. \(2\) din aceeași lege](#), care stabilesc că „În funcție de necesitățile locale se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali și în condițiile legii, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale”, Curtea a reținut că, deși „se poate susține că textul [art. 45 alin. \(2\) din lege](#) putea fi pur și simplu eliminat, din moment ce se aplica [art. 19 alin. \(3\) în varianta sa extinsă](#), [...] legiuitorul a dorit să mențină în continuare această garanție expresă în cadrul secțiunii referitoare la predarea în limbile minorităților naționale din rațiuni ce țin de afirmarea protecției pe care statul o asigură acestora. Prin urmare, [art. 45 alin. \(2\) din lege](#) nu are o existență normativă izolată, ci coroborată cu [art. 19 alin. \(3\) din lege](#)”. De asemenea, Curtea a reținut că „Faptul că tuturor liniilor de predare li s-a impus avizul ministrului educației naționale

prin textul cuprins în [capitolul I - Dispoziții generale din cadrul titlului II - Învățământul preuniversitar al Legii nr. 1/2011](#) nu înseamnă că este lipsit de eficiență [art. 45 alin. \(2\) din Legea nr. 1/2011](#) sau că acesta ar contrazice textul de principiu, ci, din contră, se coroborează cu acesta”.

35. Examinând argumentele reținute în [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), Curtea apreciază că opțiunea legiuitorului ca, în funcție de necesitățile locale, să se organizeze, la cererea părinților sau tutorilor legali, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar autorizate sau acreditate cu personalitate juridică nu constituie o soluție legislativă nouă în cadrul reglementărilor referitoare la organizarea și funcționarea unităților de învățământ de stat. Elementul de noutate al normei introduse prin art. I pct. 1 rezida în introducerea avizului ministrului educației naționale în procedura de aprobare a organizării unor atare structuri de învățământ preuniversitar. Această opțiune a legiuitorului a fost validată din punctul de vedere al constituționalității sale, astfel că norma nu mai putea fi modificată decât dacă, în cadrul procedurii de reexaminare a legii, Parlamentul, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, ar fi constatat necesitatea corelării sale, ca operațiune de tehnică legislativă, cu noul conținut normativ al legii, cu care se afla în legătură indisolubilă. Or, analizând forma legii adoptate de Parlament după decizia instanței constituționale, Curtea constată că dispozițiile art. I pct. 1 au fost eliminate în integralitate, fără a se justifica corelarea cu alte dispoziții legale, fapt ce contravine celor statuate prin [Decizia nr. 75 din 30 ianuarie 2019](#), paragraful 48, în care Curtea a stabilit că efectul deciziei de admitere a obiecțiilor de neconstituționalitate constă în obligarea Parlamentului de a reexamina „dispozițiile legii în limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbaterea parlamentară să fie reluată în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate în prezenta cauză.”

36. Având în vedere jurisprudența constantă a instanței constituționale, Curtea constată că eliminarea art. I pct. 1, referitor la [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), din cadrul legii reexaminată s-a realizat cu încălcarea limitelor stabilite prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), ceea ce contravine [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#).

37. Cu privire la cel de-al doilea aspect, critica vizează intervenția legislativă cuprinsă în art. I pct. 2 din legea dedusă controlului de constituționalitate. Varianta inițială a modificării prevăzută la art. I pct. 3 avea următorul conținut: După [alineatul \(9\) al articolului 99](#) se introduce un nou alineat, [alineatul \(10\)](#), cu următorul cuprins: „(10) Centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale se organizează, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației Naționale. Atribuțiile, structura, organizarea și funcționarea acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului”.

38. Varianta cuprinsă în legea reexaminată este cuprinsă în art. I pct. 2 și are următorul conținut: La [articolul 99, alineatul \(10\)](#) se modifică și va avea următorul cuprins: „(10) Centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice în subordinea Ministerului Educației Naționale. Atribuțiile, organizarea și funcționarea acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.”

39. Autorul sesizării susține că, pe de o parte, această modificare legislativă era prevăzută la art. I pct. 3 și opera prin introducerea la [art. 99, după alin. \(9\)](#), a unui nou alineat, [alin. \(10\)](#), iar, pe de altă parte, analizând comparativ cele două forme ale [art. 99 alin. \(10\)](#), varianta inițială prevedea organizarea centrelor de formare continuă în limbile minorităților naționale cu personalitate juridică, iar, potrivit formei legii reexaminată, [art. 99 alin. \(10\)](#) stabilește că aceste centre sunt persoane juridice, Parlamentul eliminând și sintagma „structura” din textul noului articol.

40. Înainte de a analiza criticile formulate, Curtea reține că dispozițiile art. I pct. 3 din forma legii inițiale nu au făcut obiectul criticilor de neconstituționalitate soluționate prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), astfel că legiuitorul le poate modifica numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile neconstituționale și doar în măsura în care se impune recorelarea cu celelalte dispoziții ale legii, ca operațiune de tehnică legislativă.

41. Astfel, cu privire la modalitatea în care operează modificarea legislativă, Curtea reține că prin [art. I pct. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 9/2018](#) privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației au fost modificate dispozițiile [art. 99 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#), astfel: La [articolul 99, după alineatul \(9\)](#) se introduce un nou alineat, [alineatul \(10\)](#), cu următorul cuprins: „(10) Centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice în subordinea Ministerului Educației Naționale. Atribuțiile, structura, organizarea și funcționarea acestora se stabilesc prin hotărâre a Guvernului.” Având în vedere că dispozițiile [alin. \(10\) al art. 99](#) erau (și sunt) în vigoare la data adoptării legii reexaminată, este evident că intervenția legislativă nu putea fi decât una de modificare a acestora, iar nu de introducere a lor în conținutul articolului, astfel că schimbarea formulei introductive a normei s-a impus din rațiuni de tehnică legislativă.

42. În ceea ce privește aspectele de conținut al normei observăm că noua reglementare menține soluția legislativă în vigoare referitoare la organizarea centrelor de formare continuă în limbile minorităților naționale ca persoane juridice în subordinea Ministerului Educației Naționale. De altfel, norma în această redactare are un conținut mai clar decât cea anterioară în ceea ce privește forma de organizare a acestor unități de învățământ, din mențiunea expresă potrivit căreia centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice, rezultând în mod implicit că acestea au personalitate juridică.

43. În schimb, eliminarea sintagmei „structura” din enumerarea care cuprinde elementele definitorii ale centrelor de formare continuă în limbile minorităților naționale care se stabilesc prin hotărâre a Guvernului nu este o modificare

care să poată fi calificată drept o operațiune de tehnică legislativă. Norma în forma preconizată nu se găsește într-o legătură indisolubilă cu dispoziții constatate ca fiind neconstituționale, astfel că nu se impune o recorelare cu acestea. Mai mult, „structura“ este unul dintre elementele definitorii ale persoanei juridice prevăzută și de norma aflată în vigoare, astfel că nu se poate susține nici corelarea cu această normă.

44. Prin urmare, analizând forma legii adoptate de Parlament după decizia instanței constituționale, Curtea constată că dispozițiile art. 1 pct. 2 au fost modificate, deși nu au făcut obiectul sesizării de neconstituționalitate soluționate prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), cu depășirea limitelor impuse legiuitorului în procedura de reexaminare a legii, declanșate în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#).

45. Cu privire la cel de-al treilea aspect, critica vizează preluarea în legea supusă controlului de constituționalitate a unor dispoziții care au făcut obiectul de reglementare al unui alt act normativ, declarat parțial neconstituțional prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), act normativ cu privire la care Parlamentul a încetat procedura legislativă. Este vorba despre Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), respinsă de Senat, Cameră decizională, în data de 19 noiembrie 2018, în urma procedurii de reexaminare desfășurate în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#).

46. Autorul sesizării susține că dispozițiile preluate sunt cele care se regăsesc în art. 1 pct. 4, 5 și 6 din legea supusă controlului. Analizând, însă, structura și conținutul legii menționate, Curtea constată că dispozițiile preluate sunt cele cuprinse în art. 1 pct. 3, 5 și 6. În ceea ce privește dispozițiile cuprinse în art. 1 pct. 4, care vizează modificarea [art. 254¹ alin. \(2\) din Legea educației naționale nr. 1/2011](#), Curtea reține că, deși un text cu conținut identic se regăsea în Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), în forma dinaintea reexaminării (art. 1 pct. 3), lege care a fost respinsă de Parlament, acesta viza completarea [art. 254¹](#) cu un nou alineat, alin. (2²), și nicidecum înlocuirea unei norme legale în vigoare, respectiv [alin. \(2\) al art. 254¹](#). Or, stadiul procedural pentru a opera o astfel de modificare asupra Legii nr. 1/2011 sa încheiat în momentul adoptării legii în forma inițială, astfel că o atare intervenție legislativă este în vădită contradicție cu dispozițiile [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), precum și cu jurisprudența constantă a Curții Constituționale. Așa fiind, dispozițiile art. 1 pct. 4 contravin normei constituționale invocate, întrucât legiuitorul a acționat ultra vires, adoptând o soluție legislativă într-o procedură constituțională în care nu mai avea acest drept.

47. Cu privire la dispozițiile art. 1 pct. 3, 5 și 6 din legea supusă controlului, Curtea observă că acestea preiau dispozițiile care erau cuprinse în art. 1 pct. 1, 4 și 5 din Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#), prin care se modificau prevederile [art. 252 alin. \(7\) lit. c\)](#), respectiv se introduceau [art. 254¹ alin. \(4\)](#) și [art. 263 alin. \(6²\)](#). Aceste dispoziții nu au făcut obiectul controlului de constituționalitate efectuat prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#).

48. Cu privire la opțiunea legiuitorului de a modifica o lege (Legea educației naționale nr. 1/2011) prin trei acte normative distincte, iar nu printr-o singură lege, Curtea a constatat prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), paragraful 29, că, „într-adevăr, exista obligația regulamentară a comisiei sesizate în fond din cadrul Senatului să realizeze o necesară reunire a cel puțin două dintre propunerile legislative într-o singură lege, având în vedere că acestea au fost dezbătute în cadrul aceleiași ședințe a comisiei [[art. 74 alin. \(4\) din Regulamentul Senatului](#)]. Totuși o asemenea conduită pe care ar fi trebuit să o adopte comisia sesizată în fond din cadrul Senatului sau chiar plenul Senatului, care avea posibilitatea să retrimită toate cele trei propuneri legislative spre comisie [în condițiile în care legile au fost adoptate în aceeași ședință a plenului Senatului] pentru redactarea unui singur raport de admitere, cu preluarea sub formă de amendamente a prevederilor din celelalte inițiative legislative, care urmau a primi raport de respingere, reprezintă chestiuni de procedură și practică parlamentară, fără relevanță constituțională. Faptul că cele trei legi au fost adoptate în aceeași zi și că, eventual, vor fi publicate chiar în același număr al Monitorului Oficial al României înseamnă că acestea urmează să intre în vigoare potrivit [art. 78 din Constituție](#), respectiv că actul de bază va avea noua configurație normativă de la data anterioară. Prin urmare, o asemenea tehnică legislativă nu este, de principiu, contrară [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#)“.

49. Curtea constată că procedura regulamentară la care a făcut trimitere instanța constituțională în decizia menționată, respectiv posibilitatea comisiei sesizate în fond sau chiar plenul Camerei de a retrimite cele trei propuneri legislative spre comisie pentru redactarea unui singur raport de admitere, cu preluarea sub formă de amendamente a prevederilor din celelalte inițiative legislative, care urmau a primi raport de respingere, este aplicabilă doar cu privire la procedura de adoptare a inițiativelor legislative, iar nu în procedura reexaminării legilor ca urmare a efectuării controlului de constituționalitate asupra acestora. Odată adoptate de Parlament, inițiativele legislative devin legi care produc efecte juridice de sine-stătătoare și care sunt supuse procedurilor constituționale în mod distinct. Potrivit jurisprudenței Curții, citate anterior, în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), în procedura de reexaminare a acestor legi, Parlamentul este ținut să respecte o serie de limite exprese și determinate de la care nu se poate abate fără a încălca norma constituțională. Astfel, așa cum chiar situația de față o demonstrează, fiecare dintre cele trei legi a dobândit un conținut și o configurație proprie, fiind supuse procedurilor constituționale în mod separat: Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#) a fost respinsă de Parlament, în urma procedurii de reexaminare, Legea pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#) a fost promulgată de Președintele României și în prezent este în vigoare, în vreme ce Legea pentru modificarea și

completarea unor acte normative în domeniul educației a parcurs procedura parlamentară a reexaminării și în prezent se află în procedura controlului de constituționalitate, prevăzută de [art. 146 lit. a\) din Constituție](#). Cu alte cuvinte, odată depășit momentul adoptării fiecărei legi în Camera decizională, dacă este redeschisă procedura reexaminării a cel puțin două dintre legi, Parlamentul nu mai are posibilitatea de a reuni conținutul normativ într-un singur act, întrucât nu mai este în prezența unor propuneri legislative, ci a unor legi, adoptate deja, cu privire la care s-a născut doar obligația de a le pune în acord cu Legea fundamentală. Orice modificare a acestora trebuie să se limiteze la dispozițiile actului normativ reexaminat care fie au fost constatate ca fiind neconstituționale, fie se găsesc într-o legătură indisolubilă cu acestea, în vederea recorelării, ca operațiune de tehnică legislativă. Prin urmare, reexaminarea legii implică exclusiv o analiză a actului normativ în cauză și nicidecum alte acte aflate în procedură parlamentară de adoptare. Cu alte cuvinte, în urma reexaminării, o lege nu poate prelua dispozițiile care au făcut obiectul de reglementare al altei legi și nici nu poate opera un schimb de dispoziții cuprinse în legile adoptate, întrucât, în mod evident, aceste operațiuni ar constitui o depășire a limitelor reexaminării fiecăreia dintre acestea.

50. Pentru aceste motive, dispozițiile art. I pct. 3, 5 și 6 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației sunt neconstituționale, întrucât au fost adoptate cu încălcarea prevederilor [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), respectiv cu depășirea limitelor impuse în procedura de reexaminare declanșată ca urmare a pronunțării [Deciziei Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018](#).

51. Pentru considerentele arătate, în temeiul [art. 146 lit. a\)](#) și al [art. 147 alin. \(4\) din Constituție](#), precum și al [art. 11 alin. \(1\) lit. A.a\)](#), al [art. 15 alin. \(1\)](#) și al [art. 18 alin. \(2\) din Legea nr. 47/1992](#), cu majoritate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. I pct. 1 și 2 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației, și cu unanimitate de voturi, în ceea ce privește dispozițiile art. I pct. 3-6 din același act normativ,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile art. I pct. 1-6 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației sunt neconstituționale. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iulie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent-șef,

Mihaela Senia Costinescu

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord cu soluția adoptată - cu majoritate de voturi - prin Decizia nr. 418 din 3 iulie 2019, considerăm că obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 și 2 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației trebuia respinsă, ca neîntemeiată. Totodată, menționăm că prezenta opinie separată nu vizează și soluția adoptată în privința art. I pct. 3-6 din legea criticată, soluție pe care o împărtășim în totalitate.

2. Curtea Constituțională, prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 3 august 2018, pe calea controlului de constituționalitate a priori, a verificat constituționalitatea a trei legi care au vizat [Legea educației naționale nr. 1/2011](#) și [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, ambele având drept obiect de reglementare sistemul educației. Cu privire la fiecare dintre aceste trei legi, Curtea a constatat neconstituționalitatea punctuală a unor prevederi, după cum urmează:

- articolul unic pct. 2 [cu referire la [art. 253 alin. \(1\)](#)] și pct. 3 [cu referire la [art. 254¹ alin. \(2¹\)](#)] din Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#);
- art. II [cu referire la art. 32¹ din [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) în partea privitoare la divizare] din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației;
- articolul unic [cu referire la [art. 16 alin. \(1\)](#)] din Legea pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#).

3. Legea pentru modificarea [art. 16 din Legea educației naționale nr. 1/2011](#) a fost reexaminată, promulgată, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, și a intrat în vigoare la data de 5 aprilie 2019, devenind [Legea nr. 56/2019](#) pentru modificarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#). Legea pentru modificarea și completarea [Legii educației naționale nr. 1/2011](#) a fost reexaminată și adoptată de Camera Deputaților, însă a fost respinsă de Senat (19 noiembrie 2018).

4. În schimb, se constată că Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației a fost reexaminată și reunește prevederi din legea respinsă și prevederi din forma sa inițială. Ceea ce interesează prezenta opinie separată sunt aceste din urmă prevederi, reluate în art. I pct. 1 și 2 din lege.

5. Potrivit art. I pct. 1 [cu referire la [art. 99 alin. \(1\)](#)] din lege, „(1) Unitățile conexe ale Ministerului Educației Naționale sunt: Institutul de Științe ale Educației, casele corpului didactic, centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale, Centrul Național de Instruire Diferențiată, Unitatea pentru Finanțarea Învățământului Preuniversitar, palatele și cluburile copiilor“. Acest text are un conținut identic cu cel existent la art. I pct. 2 [cu referire la [art. 99 alin. \(1\)](#)] din forma legii anterioară reexaminării și nu a format obiectul controlului de constituționalitate prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#).

6. Curtea, prin [Decizia nr. 583 din 25 septembrie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 4 octombrie 2018, paragrafele 106 și 107, a statuat că, indiferent de titularul dreptului de sesizare, acesta are posibilitatea să formuleze, în termen, o obiecție de neconstituționalitate ulterior adoptării legii având ca obiect oricare dintre dispozițiile acesteia, iar în măsura în care procedura parlamentară ulterioară se reia numai în privința anumitor dispoziții ale legii, ca urmare a aplicării prevederilor [art. 77 alin. \(2\)](#) sau [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), sesizările formulate în termen vor putea privi numai noile dispoziții adoptate, nu și pe cele care au fost deja adoptate și nu au suferit modificări/completări și nu au fost modificate de Parlament în cadrul procedurii de reexaminare. Totodată, în soluționarea obiecțiilor de neconstituționalitate formulate după ce a fost parcurs procesul de reexaminare potrivit [art. 77 alin. \(2\)](#) sau [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), competența instanței constituționale se circumscrie doar la elementele de noutate rezultate în urma acestuia. Obiecția de neconstituționalitate formulată în privința unei legi reexaminată de Parlament, conform [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), nu poate viza un text legal care nu a format obiectul reexaminării. În aceste condiții, ne întrebăm dacă un text din corpul legii reexaminată este identic cu conținutul său normativ inițial de dinainte de reexaminare, Curtea Constituțională avea competența să verifice constituționalitatea acestuia prin prisma încălcării obligației de reexaminare prevăzute de [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#)? Curtea, în jurisprudența sa, a statuat în mod ritos că atunci când verifică constituționalitatea unei legi reexaminată, conform [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), verifică numai diferența specifică existentă între forma inițială și cea reexaminată. Or, în cazul analizat, nu există nicio diferență specifică; prin urmare, nu putea să existe nicio încălcare a [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#).

7. Potrivit art. I pct. 2 [cu referire la [art. 99 alin. \(10\)](#)] din lege, „(1) Centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale sunt persoane juridice în subordinea Ministerului Educației Naționale. Atribuțiile, organizarea și funcționarea se stabilesc prin hotărâre a Guvernului“. Soluția legislativă preconizată conține două modificări față de forma art. I pct. 3 [cu referire la [art. 9 alin. \(10\)](#)] din legea adoptată inițial [anterior reexaminării], care prevedea „(1) Centrele de formare continuă în limbile minorităților naționale se organizează cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Educației Naționale. Atribuțiile structura, organizarea și funcționarea se stabilesc prin hotărâre a Guvernului“. Menționăm că textul analizat nu a format obiectul controlului de constituționalitate prin [Decizia nr. 528 din 17 iulie 2018](#) și că asupra sa au fost operate modificări, astfel că, de principiu, controlul de constituționalitate poate fi realizat prin prisma [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#). În acest caz, trebuie analizat în ce măsură modificările operate sunt compatibile cu jurisprudența Curții Constituționale referitoare la limitele în care Parlamentul poate interveni asupra legii inițial adoptate în cadrul fazei de reexaminare a legii.

8. Astfel, sintagma „se organizează cu personalitate juridică“ s-a înlocuit cu sintagma „sunt persoane juridice“, ambele exprimând același conținut juridic. Această intervenție legislativă este una de corelare a unui text, intervenție posibilă chiar dacă nu a format obiectul unei decizii de neconstituționalitate.

9. Cu privire la renunțarea la cuvântul „structură“, se constată că acesta era oricum redundant, organizarea persoanei juridice de drept public presupunând în mod logic existența unei structuri decizionale în cadrul acesteia. Așadar, ceea ce [art. 187 din Codul civil](#) numește „o organizare de sine stătătoare“ ca element constitutiv al persoanei juridice include organizarea/ funcționarea/atribuțiile acesteia, iar organizarea presupune automat o structură. Menționăm că organizarea unei persoane juridice fără existența unei structuri este imposibilă. Cu alte cuvinte, s-a eliminat un element redundant din enumerarea cuprinsă în text. Este adevărat că [Legea nr. 1/2011](#) folosește în 10 părți ale legii cuvântul „structură“ alături de „organizare“, însă nu mai puțin adevărat este că în alte părți ale legii - a se vedea spre exemplu [art. 332 din Legea nr. 1/2011](#), care acoperă întreaga sferă de aplicare a legii - nu este folosit cuvântul „structură“ alături de sintagma „organizare și funcționare“. Prin urmare, și legiuitorul este inconstant în folosirea sintagmei „organizarea, structura și funcționarea“, respectiv a sintagmei „organizarea și funcționarea“, aspect care demonstrează, în realitate, faptul că nu a dorit atașarea unei semnificații diferite celor două sintagme.

10. Prin urmare, cele două intervenții asupra textului reprezintă, în realitate, corelări terminologice, fără caracter novator din punct de vedere normativ și fără relevanță constituțională. Ceea ce este paradoxal este faptul că instanța constituțională constată caracterul constituțional al înlocuirii sintagmei „se organizează cu personalitate juridică” cu sintagma „sunt persoane juridice”, însă constată caracterul neconstituțional al eliminării cuvântului „structură”. Cu alte cuvinte, pentru una și aceeași problemă soluția Curții Constituționale este diferită, ceea ce este inadmisibil.

11. De regulă, reexaminarea vizează numai prevederile legale constatate ca fiind neconstituționale, excepție făcând ipotezele în care (i) alte prevederi se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale sau (ii) alte prevederi care, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții Constituționale. În această din urmă ipoteză însă modificarea operată în scopul recorelării nu poate fi una care să vizeze substanța legii ([Decizia nr. 250 din 19 aprilie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 3 mai 2018, paragraful 61). Spre exemplu, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, intervenția legislativă asupra unei norme intră în sfera operațiunilor de corelare legislativă dacă nu aduce o modificare de substanță normei modificate, ci are ca scop reglementarea concisă, unitară și coerentă a materiei; prin urmare, Curtea a conchis că nu poate fi reținută critica potrivit căreia noua dispoziție care are un atare scop încalcă prevederile [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#) ([Decizia nr. 250 din 19 aprilie 2018](#), paragraful 63). Totodată, Curtea, în cadrul reexaminării conform [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), a permis intervenții legislative de corelare chiar în privința unor texte care nu au fost constatate ca fiind neconstituționale și care nu se aflau în vreun raport cu textul constatat neconstituțional (a se vedea [Decizia nr. 252 din 19 aprilie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 9 mai 2018, paragraful 134), Curtea statuând că „textul criticat a reparat un neajuns al legii în forma sa inițială. O asemenea intervenție legislativă, de natură să corecteze o lipsă de corelare a legii, nu poate fi decât în sensul respectării normelor de tehnică legislativă, ceea ce denotă o adecvare la dispozițiile [art. 1 alin. \(5\) din Constituție](#), fără a încălca [art. 125 și art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#)”. În același sens, Curtea, la paragraful 128, a statuat în privința unei modificări ce ținea de corelarea textului că aceasta este un „aspect de tehnică legislativă, care nu pune în discuție nicio modificare substanțială a legii, astfel că nu se poate susține că a fost încălcat [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#)”.

12. Or, cele două modificări aduse art. I pct. 2 [cu referire la [art. 99 alin. \(10\)](#)] din lege nu vizează substanța reglementării, ci remediază o problemă de limbaj juridic și aduc un plus de precizie textului respectiv, realizându-se, astfel, o mai bună articulare a acestuia, fără să fie influențată soluția legislativă din redactarea inițială a legii. Prin urmare, este evident că intervenția legiuitorului a avut rolul de a asigura coerența limbajului juridic utilizat și de a elimina o formulare care în sine avea un caracter ambiguu cu privire la înțelesul și întinderea termenilor folosiți, iar această intervenție nu poate fi calificată ca fiind una de substanță în sensul de a consacra, elimina sau modifica o anumită soluție legislativă.

13. Un alt aspect invocat în susținerea criticii de neconstituționalitate este eliminarea modificării aduse [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#) din forma inițială a legii. Această eliminare a fost necesară pentru că după data adoptării legii, respectiv 7 mai 2019, a intrat în vigoare [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 18 iunie 2018. Acest aspect a fost sesizat și prin [Decizia Curții Constituționale nr. 528 din 17 iulie 2018](#), paragraful 44, unde se arată că această ordonanță de urgență a fost „adoptată (8 iunie 2018) și publicată așadar după adoptarea prezentei legi supuse controlului de constituționalitate”. Curtea nu s-a pronunțat pe corelarea dintre noua soluție legislativă și cea preconizată de textul supus analizei sale. De altfel, un act normativ aflat în control de constituționalitate a priori nu poate deveni neconstituțional prin faptul că în acest interval de timp a fost adoptată și intrată în vigoare o altă soluție legislativă. Dacă s-a constatat neconstituționalitatea altor prevederi ale legii, era normal ca legiuitorul, pe lângă punerea de acord cu decizia Curții Constituționale a textelor respective, să coreleze cu noua realitate normativă chiar textul care a fost constatat ca fiind constituțional, inclusiv prin eliminarea sa, pentru a nu afecta coerența cadrului normativ deja existent. Curtea urmează să observe că, în jurisprudența sa, a statuat că reexaminarea realizată conform [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#), potrivit căruia „în cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”, presupune deschiderea de drept a procedurii de reexaminare a legii de către Parlament pentru punerea de acord a prevederilor neconstituționale cu decizia Curții Constituționale, în temeiul [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#). În cadrul acestei proceduri, Parlamentul poate modifica și alte prevederi legale numai dacă acestea se găsesc într-o legătură indisolubilă cu dispozițiile declarate ca fiind neconstituționale, pentru a asigura caracterul unitar al reglementării, și, în măsura în care se impune, va recorela celelalte dispoziții ale legii ca operațiune de tehnică legislativă, fără a putea aduce alte modificări de substanță legii în cauză ([Decizia nr. 33 din 23 ianuarie 2018](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 15 februarie 2018, paragraful 187).

14. Prin urmare, se constată că, potrivit jurisprudenței anterioare a Curții Constituționale, reexaminarea realizată conform [art. 147 alin. \(2\) din Constituție](#) vizează redeschiderea procedurii legislative în privința textelor constatate neconstituționale, a celor aflate într-o corelație cu acestea și a celor care, deși nu sunt în relație indisolubilă cu acestea, trebuie recorelate ca urmare a modificărilor operate în vederea punerii de acord cu decizia Curții

Constituționale. Acestei enumerări realizate în jurisprudența Curții Constituționale trebuie să i se adauge și situația în care în timp ce legea se afla în control de constituționalitate a priori, control în urma căruia este constatată neconstituționalitatea sa parțială, o anumită soluție legislativă vizată de legea în discuție este reconfigurată în dreptul pozitiv, caz în care legiuitorului îi este permis ca în cursul reexaminării să poată adapta legea la noua situație normativă existentă. Prin urmare, o asemenea corelare trebuie permisă și acceptată, chiar dacă aceasta se realizează în raport cu un alt act normativ, și nu cu o dispoziție din chiar corpul legii reexaminată. Astfel, corelarea - având în vedere și natura sa de asigurare a coerenței actului reexaminat - nu trebuie redusă numai la una intra legem, ci ea trebuie să aibă în vedere ansamblul normativ ce se constituie în dreptul pozitiv al statului, așadar, ea trebuie permisă și inter legem. În caz contrar s-ar crea situații inadmisibile, de incertitudine juridică, în sensul obligării Parlamentului, în cadrul reexaminării, la adoptarea unor soluții legislative în vădită contradicție cu noul cadru normativ adoptat în timp ce legea era în control de constituționalitate a priori, ceea ce ar duce la o vădită distonanță normativă în dreptul pozitiv determinată chiar de Curtea Constituțională.

15. Raportat la cauza de față, se poate observa că legea reexaminată, prin eliminarea modificării operate asupra [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), realizează o corelare cu noul conținut normativ al [art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#) și [art. 29¹ din Ordonanța Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, astfel cum acestea au fost modificate prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), ordonanță de urgență emisă în timp ce legea analizată în forma sa inițială se afla deja în control de constituționalitate a priori.

16. [Art. 19 alin. \(3\) din Legea nr. 1/2011](#), astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), prevede că „Prin excepție de la prevederile alin.(1), în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților, tutorilor legali sau a cultelor recunoscute de stat, în condițiile legii, cu respectarea prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005](#) privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 87/2006](#), cu modificările și completările ulterioare, grupe, clase sau unități de învățământ preuniversitar cu personalitate juridică, cu predare în limba română sau în limbile minorităților naționale“.

17. [Art. 29¹ din Ordonanța Guvernului nr. 75/2005](#), astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 48/2018](#), prevede că: „În vederea asigurării exercitării dreptului fundamental la învățatură, la cererea justificată, după caz, a părinților/tutorilor legali, a refugiaților, a cultelor recunoscute oficial de stat sau a unor organizații ale minorităților naționale reprezentate în Parlamentul României, în situația în care autoritățile publice locale nu asigură, în mod corespunzător, conform cererilor, exercitarea acestui drept, în localitățile în care acestea își exercită autoritatea, Ministerul Educației Naționale înființează, reorganizează și constituie unități de învățământ preuniversitar de stat, cu personalitate juridică, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.“

18. Astfel, eliminarea textului analizat realizează o corelare între actul criticat și modificarea de concepție survenită în iunie 2018 cu privire la înființarea de unități școlare. A obliga Parlamentul să reintroducă avizul Ministerului Educației Naționale ar însemna să se creeze două proceduri paralele de înființare de unități de învățământ și o antinomie intralegală (înființarea școlilor de autoritățile administrației publice locale cu avizul Ministerului Educației Naționale și, respectiv, înființarea școlilor de Ministerul Educației Naționale). Or, ministerul nu poate avea în același timp rolul de a da avize și de a și dispune înființarea de școli. Este de observat că această corelare a fost realizată de legiuitor, și nu de Curtea Constituțională, aspect perfect posibil și în concordanță cu competențele constituționale ale Parlamentului, care este unica autoritate legiuitoare a țării. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, coordonarea legislației în vigoare și eliminarea incoerențelor legislative sunt de competența autorității legiuitoare ([Decizia nr. 81 din 25 mai 1999](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 325 din 8 iulie 1999, [Decizia nr. 249 din 10 mai 2005](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 536 din 23 iunie 2005, și [Decizia nr. 304 din 4 mai 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 5 iulie 2017, paragrafele 27 și 28), astfel că Parlamentul trebuie lăsat să își îndeplinească rolul său constituțional, acela de a legifera, nefiindu-i, în schimb, permis Curții Constituționale să împiedice Parlamentul, prin impunerea unui formalism excesiv în actul de legiferare, să își realizeze, în mod plenar, funcția legislativă. Este de observat că, în limitele impuse de Constituție și jurisprudența Curții Constituționale, flexibilitatea și suplețea caracterizează procesul legislativ (a se vedea și [Decizia nr. 828 din 13 decembrie 2017](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 185 din 28 februarie 2018, paragraful 51), ceea ce înseamnă că orice regulă procedurală impusă trebuie să respecte principiul est modus in rebus. Nu poate fi aplicată mecanic o regulă care, deși rațională la prima vedere, sub aspectul organizării activității parlamentare, conduce la consecințe negative asupra legislației din moment ce afectează însăși securitatea juridică a persoanei.

19. Având în vedere cele expuse, apreciem că, în speță, obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 1 și 2 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul educației trebuia respinsă, ca neîntemeiată.

Judecători,

Cristian Deliorga

Gheorghe Stan

Varga Attila

C.T.C.E. Piatra Neamt